

ΚΛΕΙΣ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ

ΜΗΝΟΣ ΕΝ ΔΕΙΨΙΑΙ.

Τόμος Γ'.
ΑΡΙΘΜ. 6 (54).

Συνδρομή, ἀρχομένη ἀπὸ 1. Ἰανουαρίου καὶ 1. Ἰουλίου ἐκάστου ἔτους, ἐξάμηνος μόνον
καὶ προκληρωτά: Πανταχοῦ φράγκ. χρ. 10 ἢ μάρκ. 8.

ΕΤΟΣ Γ'.
τῇ 15/27. Μαρτίου 1887.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ Ε'. ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ.

Διονύσιος ὁ Ε'. ἐγεννήθη ἐν Ἀδριανουπόλει τῇ 22. Μαρτίου 1820 ὑπὸ εὐσεβῶν γονέων, τοῦ Χαρίτωνος καὶ τῆς Βενετίας. Δαφιλοῦς περὶ τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν παιδείσεως, γενναϊότερον τότε παρεχομένης, ἔτυχε παρὰ τῶν διδασκάλων Κόδρου, Βερώνη καὶ Γρηγορίου, καὶ ἀκμαῖος ἤδη νεανίας ἀπέδωκε τὰ τροφεῖα διδάξας καὶ αὐτὸς ἐν τε Ἀδριανουπόλει, Διδυμοτείχῳ καὶ τεσσαράκοντα Ἐκκλησίαις.

Ἐν Διδυμοτείχῳ ἐχειροτονήθη ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Μελετίου διάκονος, ἐπὶ δὲ τῆς πατριαρχείας Ἀνθίμου τοῦ Βυζαντίου προσελήφθη ὡς τριτεύων, ἀφ' ἧς διακονίας ταχέως προήχθη εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ Μεγάλου Πρωτοσυγγέλλου. Ἐν ἔτει 1858 πατριαρχεῦοντος Κυρίλλου τοῦ Ζ'. προσεχειρίσθη μητροπολίτης Κρήτης, ἐνθα ἐπὶ ἐνδεκαετίαν ὄλην ὡς ἀληθῆς τοῦ Χριστοῦ στρατιώτης καὶ εὐσυνειδήτος ποιμενάρχης ὑπερεμάχησε τοῦ συντηρητικοῦ κόμματος καὶ ἐπέσπασε μὲν τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν εὐφρονούντων ἐκ τῶν συγχρόνων, ἀπεκδέχεται δὲ τὴν δικαίαν ἱστορικὴν κρίσιν παρὰ τῶν μεταγενεστέρων. — Ἐκ Κρήτης ἀπελθὼν ἐγένετο μητροπολίτης Διδυμοτείχου, εἶτα Ἀδριανουπόλεως ἐπὶ ἐπταετίαν, κατόπιν Νικαρίου. ΤΟΜΟΣ Γ'.

καίας ἐπὶ πενταετίαν καὶ τελευταῖον πάλιν Ἀδριανουπόλεως ἐπὶ ἐνιαυτὸν, παραιτηθέντος τοῦ Νεοφύτου, ὅτε ἡ κοινὴ τοῦ ἔθνους καὶ τῆς Ἐκκλησίας ψῆφος ἀνεβίβασεν αὐτὸν εἰς τὸν οἰκουμενικὸν θρόνον τῇ 23. Ἰανουαρίου 1887.

Τὸν χαρακτήρα τοῦ σεβαστοῦ πρωθιεράρχου περιέβαλε δι' ἀπλέτου αἰγλῆς ἡ κατὰ τὸ ἔτος 1879 ἐν Ἀδριανουπόλει ἀξιάγαστος αὐτοῦ πολιτεία, προτιμήσαντος νὰ διασώσῃ τὰ ἔθνικα συμφέροντα παρὰ νὰ διαφύγῃ τῆς αἰκίας καὶ τὰς ὕβρεις μαινομένων βαρβαρικῶν σιφῶν. Εὐστάθεια γνώμης ἐκ πεφωτισμένης καὶ μακρᾶς ἀπορρέουσα πείρας, ἀρχαῖκὴ ἱεροπρέπεια, ἐνθουσιώδης φιλομουσία, αὐτὰ εἶνε τὰ προσόντα τοῦ Διονυσίου Ε', παρὰ τοῦ ὁποῖου τὸ ἔθνος καὶ ἡ Ἐκκλησία ἀπεκδέχεται κατὰ τὰς κρίσιμους σημερινὰς περιστάσεις ἀναλόγους ὑπηρεσίας. Πάντες ἀνομολογοῦσι τὰς ἐξόχους ταύτας ἀρετὰς τοῦ ἱδύνοντος ἀπὸ τινος τὰς τύχας τοῦ ἔθνικου ἡμῶν σκάφους καὶ τὸ μέγιστον αὐτοῦ προτέρημα εἶνε, ὅτι οὐδένα ἔχει ἐχθρόν, ὡς ἐκ τοῦ μειλιχίου καὶ ἀληθῶς ἱεροπρεποῦς αὐτοῦ χαρακτήρος, ὡς ἐκ τῆς ὄντως πατρικῆς καὶ σεμνῆς διαγωγῆς, μεθ' ἧς φέρεται ἀδιακρίτως πρὸς πάντας

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ Ε'.

Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης. I

τοὺς ὅπωςδὴποτε αὐτῷ ἐντυγχάνοντας. Τὸ ἀπανταχοῦ Πα-
νελλήνιον δὲν δύναται, παρὰ ἀπὸ καρδίας νὰ συγχαρῇ τοῖς
ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπὶ τῇ ἐπιτυχεῖ ἐκλογῇ τοῦ νέου Πα-

τριάρχου, καὶ εὖχεται μετ' αὐτῶν, ὅπως ὁ Κύριος ἐπιρρω-
νύῃ Αὐτὸν εἰς τὴν δυσχερεῖ τοῦ ὑψηλοῦ αὐτοῦ ἔργου ἐκ-
τέλεσιν.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ.

ΟΛΙΓΑ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΚΥΠΡΟΥ.

(Ἀπόσπασμα ἀνεκδότου συγγραφῆς.)

Τὴν μεταξὺ τριῶν ἡπείρων κειμένην Κύπρον κατόπισαν
πρῶτοι οἱ Φοίνικες, οὓς κατέστησαν φόρου ὑποτελεῖς οἱ Αἰ-
γύπτιοι ὑπὸ τὸν Φαραὼ Θωθμῆν Γ'. κατὰ τὴν 15 π. Χ.
ἐκατονταετηρίδα. Εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς νήσου ἐκόμισαν κα-
τόπιν μύθους ὁμηρικὸς Ἕλληνες πειραταί. Μετὰ τὸν τρωϊ-
κὸν πόλεμον ἐπεσκέφατο τὴν νῆσον ὁ Ἀγάμνων οὐχὶ ἐν πνεύ-
ματι φιλῆς, καίπερ λαβὼν δῶρον πολυτελεῖ θῶρακα παρὰ τοῦ
βασιλέως Κινύρου. Ὁ Τεῦκρος μετὰ τῶν ὁπαδῶν του ἐκ-
τισσε τὴν νέαν Σαλαμῖνα, ἄλλοι δὲ Ἕλληνες ἐδέσποσαν τῆς
παλαιᾶς πολλῶ βραδύτερον τοῦ Κινύρου, ὅστις ἐμφαίνει ἀρ-
χήν καὶ γένος σημεϊτικόν. Ἡ κατὰ τὴν βαβυλωνιακὴν μέ-
θοδον τελουμένη ἀρχαία λατρεία τῆς Ἀφροδίτης κατέλιπεν
ἴχνη τῆς ἀρχῆς αὐτῆς ἕως τῆς σήμερον εἰς τὸν ἐθνογραφι-
κὸν τύπον τῶν νησιωτῶν. Ὅποτε οἱ κραταῖοι καὶ ἀνυπότα-
κτοι Ἀσσύριοι ἐδῆρουν Συρίαν καὶ Φοινίκην καταπτοηθέντες
οἱ ἐν Κύπρῳ βασιλίσκοι ὑπετόγησαν ἐκουσίως, ἐξεβίασαν δὲ
τὴν εὐνοίαν τοῦ θριαμβεύοντος μονάρχου οὐχὶ διὰ πανο-
πλιῶν, ἀλλὰ διὰ τῶν ἰδίων θυγατέρων. Τὸν Σαργὸν ἀνε-
γνώρισαν κατὰ τὸ 720 π. Χ. ἐπτὰ βασιλεῖς, καθ' ἃ μαρτυ-
ρεῖ πλάξ εὐρεθεῖσα ἐν Κιτίῳ. Οἱ ἄλλοι ἡγεμόνες ἐστειλαν
φόρον τῷ Ἀσσουσβαγιτὰλ ἤτοι Σαρδαναπάλῳ, ἐγγόνῳ τοῦ
Σεναχερίμ, διότι ἡ τῆς Τύρου κατὰκτησις πολὺ διηκούλυε
καὶ τῆς Κύπρου τὴν ἄλωσιν. Ἡμιόλιον αἰῶνα κατόπιν ὑπέ-
κειτο ἡ νῆσος τοῖς Αἰγυπτίοις, ἄχρις οὗ ὁ Καμβύσης προσ-
ήρτησεν αὐτὴν εἰς τὸ κράτος τὸ περσικόν· ἐτήρησαν ὅμως
τὴν ἀρχὴν ἅπαντες οἱ ἐγγῶριοι ἡγεμόνες, ὡς ὑποτελεῖς τοῦ
μεγάλου βασιλέως. Ἐν Κιτίῳ καὶ Ἰδαλίῳ ἠκμαζον οἱ βα-
σιλεῖς Ἀσβαάλ, Βααλμελέη, Ἀβδήμων, Μελεικατοῦν, Που-
μιάθων, καθ' ὃν χρόνον ὁ Εὐαγόρας καὶ Νικοκλῆς ἔσχον
πρόσκαιρόν τινα ἀνεξαρτησίαν καὶ εἰσήγαγον γράμματα καὶ
τέχνην Ἑλληνικὴν. Ἡ νῆσος ἦτο διηρημένη εἰς πολλὰ βα-
σίλεια, ὧν ἡ διχόνοια ἐπετάχυνε τὴν δουλείαν. Παρέσχον
βοήθειαν τῷ Ἀλεξάνδρῳ καὶ ὑπετάγησαν ὑπὸ τῶν Πτολε-
μαίων. Μετὰ βραχείαν ἀντίστασιν προσήρτησαν τὴν νῆσον
εἰς τὸ ἴδιον κράτος οἱ Ῥωμαῖοι καὶ εἶτα οἱ Βυζαντινοί· τῇ
10^ῃ ἐκατονταετηρίδῃ μ. Χ. τὴν ἥρπασαν ἀπὸ τῶν Ἀράβων
οἱ Δοῦκες· τῇ 12 δὲ ἐκυριεύθη ὑπὸ τοῦ Ριχάρδου Α'. ἐπω-
λήθη εἰς τοὺς Ναῖτας καὶ εἶτα παρεδόθη τῷ Γάλλῳ σταυ-
ροφόρῳ Γουὶ Λουσινιάν. Τῇ 16 ἡλώθη ὑπὸ τοῦ Σελήμ, δια-
πράξαντος ἀνηκούστους σκληρότητας.

Ὀλίγα τῆς ἀρχαιότητος κειμήλια διαφεύγουσι τὴν κα-
ταστροφὴν τοῦ χρόνου· τὰ πλεῖστα συνεξαφανίζονται ταῖς
ἐκάστοτε γενεαῖς· περισώζονται δὲ μόνον εὐγενῆ μέταλλα,
λίθοι, πορσελλάνη καὶ ὄγγεα κεράμια. Ἰματισμός, ἐπιπλά,
βιβλοι, τροφή, ζωικὰ καὶ φυτικὰ προϊόντα εἶναι ἐφήμερα
πλάσματα τοῦ βίου καὶ δὲν παριστάνονται ἐν τῇ ἀρχαιο-
λογίᾳ.

Τὸ ἀρχαῖον Κίτιον (Λάρναξ) ἦτον ἡ πρωτεύουσα τῶν
ἐκ Φοινίκης ἀποίκων· ἐνταῦθα ἀνεκάλυψεν ὁ κ. Κεσνόλας

σπουδαιότατον φοινικικὸν σαρκοφάγον, φοινικικὸν ἐξ ἀλαβά-
στρου ἄγγεϊον μετ' ἐπιγραφῆς, δύο ἐκ κεράμου ἑγχρωμα
ἄγγεα οἶνου ἐν ἀρχαίοις σχήμασιν ἐλάφου, ἕτερα ἐν σχή-
ματι τῆς κερασφόρου Θεᾶς, τῆς Ἥρας, μᾶλλον δὲ τῆς Ἀφρο-
δίτης, ἀγαλμάτια τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων καὶ ἄλλα περισσεύ-
ματα 300—400 τάφων. Ἐν Ἰδαλίῳ τοῦναντίον ἡρεύνησεν
ὀκτὼ χιλιάδας τάφων, ἀρξάμενος ἀπὸ τῶν Ἑλληνικῶν, οἵτι-
νες ἦσαν 3½ πόδας βαθεῖς ἐν τῇ Νεκροπόλει καὶ τελευτή-
σας εἰς τοὺς φοινικικοὺς 6½ πόδας βαθύτερον ἐκείνων.
Ἐκαστος τούτων εἶχε θόλον ἐκ λίθων· ἐχώρει δὲ τρεῖς νε-
κροὺς ἢ καθημένους ἢ κατακεκλιμένους καὶ ἔχοντας ἐστραμ-
μένον τὸ πρόσωπον πρὸς ἀνατολάς. Ἐνταῦθα ἔκειντο ἄγγεα
μετὰ φοινικικῶν ἐπιγραφῶν ὅπο τῆς 6^{ης} ἐκατονταετηρίδος,
χαλκᾶ ὄπλα, ποτήρια παριστάνοντα χοροὺς καὶ πανηγύρεις,
ὡς τὰ τῆς 8 π. Χ. ἐκατονταετηρίδος τὰ ἀνκαλυφθέντα ἐν
Νιμρούδ. Οἱ ὑπεράνω τῶν φοινικικῶν κείμενοι Ἑλληνικοὶ
τάφοι περιεῖχον ἄγγεα ἐξ ὕαλου, χρυσᾶ κοσμήματα ὀψιγε-
νεστέρας μεθόδου καὶ λύχνους πηλίνους. Ἐν Ἀλάμβρη
20 μίλια ἀπὸ τοῦ Ἰδαλίου, ἀνεκάλυψεν ὁ κ. Κεσνόλας ἕτε-
ρον κοιμητήριον καὶ ἐγγλυφα ἄγγεα ἐρυθρὰ ἢ μέλανα, ὡς
τὰ ἐν Τροίᾳ· ἐγγὺς δέ, ἄλλους τάφους μετ' ἄγγεων ἐχόν-
των σχῆμα διαφόρων ζώων καὶ ἄλλα εἶδη αἰγυπτιακά. Ἐν
Γόλγοις ὁ κ. Βογκὲ εἶχεν εὐρεῖ δύο ἀγάλματα καὶ κυρία-
κας ἐπιγραφάς, ὡς καὶ ὁ κ. Κεσνόλας τὸν ναὸν τῆς Γολγίας
Ἀφροδίτης· ὁ αὐτὸς δὲ τῷ 1867 ἀνεκάλυψε σαρκοφάγον
κατὰ τὴν τυρρηνικὴν μέθοδον, μετὰ ἀναγλύφων παριστάνων
τὸν μῦθον τοῦ Περσέως, συμπόσιον, ὁμηρικὴν θήραν καὶ
λέοντας κοιμωμένους. Κατόπιν εὗρεν ἀργυροῦν ποτήριον αἰ-
γυπτιακόν, ἢ φοινικικόν, μετὰ παπύρων. Ἐν Ἀγίῳ Φωτίῳ
εὗρε ναὸν μεστὸν ἀγαλμάτων νεωτέρας ἐποχῆς καὶ κάλλιστα
διατηρουμένων· παρίστανον δὲ ταῦτα τὰς διαφόρους τῆς Κύ-
πρου πολιτικὰς περιπετείας, ἅτε ἀνήκοντα τὰ μὲν εἰς τὴν
ἀσσυριακὴν σχολὴν, τὰ δὲ εἰς τὴν περσικὴν, τὰ δὲ εἰς τὴν
αἰγυπτιακὴν· αἱ λαμπραὶ στολαὶ καὶ τὰ βασίλεια παράφερνα
ἀνήκουσιν εἰς χρόνους, ὅποτε ἐκυβέρνων ἐν Ἰδαλίῳ ἡγεμόνες
ἐκ Φοινίκης οὓς ὑποτελεῖς ἐξ Ἀσίας, προσφέροντες τὰ ἀγάλ-
ματα ἑαυτῶν ἢ τῶν δεσποτῶν των εἰς τοὺς βωμοὺς Γόλγων
καὶ Ἰδαλίου. Μετὰ τὰ φοινικικὰ εὐρέθησαν ἄλλα ἀγάλματα
Ἑλληνικά, παριστάνοντα θεοὺς, ἢ ἥρωας, ἢ ἄλλους συγχρό-
νους πωγωνοφόρους ψευδοαρχαϊκῆς μεθόδου, σατυρικῶς μει-
διῶντας καὶ κρατοῦντας ἐν τῇ χειρὶ δάφνην. Κατόπιν τούτων
ἔρχονται ἄλλα ὀνόματι καὶ πράγματι Ἑλληνικὰ ἀπὸ τῶν
χρόνων τοῦ Εὐαγόρου καὶ τῶν διαδόχων αὐτοῦ.

Ἡ νέα Πάφος καὶ τὸ Καραβοστάσι, ἦτοι οἱ ἀρχαῖοι
Σόλοι, πρωτεύουσα τῆς μοναρχίας ἐπὶ Σαρδαναπάλου, ἐχο-
ρήγησαν λείψανα Ῥωμαϊκά. Ἡ ἐπὶ τῆς παλαιᾶς ὁμωνύμου
πόλεως κτισθεῖσα νέα Λευκωσία ἦτο μεστὴ ἄγγεϊων, κυλίν-
δρων κανθάρων προγενεστέρων τῆς 5 π. Χ. ἐκατονταετηρί-
δος. Ἐν Ἀμαθοῦντι τὰ ἀγάλματα ἦσαν ἀπλούστατα· ὁ